Ner 246. ROK 1839. PIATEK 25 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiace Zlp. 10 miesięcznie Zlp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Ewarysta Papieża.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Lutosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27″ 8‴, 000	+ 2, 2	2, 25	WPn Wschodni słaby	Pochmurno	Deszcz
24	2	7, 754	+ 6, 4	2, 76	Wschodni słaby	„	Deszcz
	10	7, 128	+ 3, 0	2, 42	Pn Wschodni słaby	„	

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 17 *Października.* —

Od dawna zapowiedziany i niecierpliwie oczekiwany balet *Stach i Zośka,* zgromadził wczoraj liczną publiczność do teatru wielkiego. Z mnóstwa widzów wymagających rozmaitego rodzaju piękności, nie wiemy ktoby wczoraj odszedł niezadowolony. Balet ten łączy w sobie wszystko co widowisko sceniczne zdobić może. Drobna ale miła treść jego, (na czém po największéj części zbywa baletom), przyjemna muzyka, zachwycające tańce, chóry, świeżo zupełnie nowe ubiory z okolicy Wiślicy, Krakowa i Mazowsza, i nakoniec wykonanie przewyższające wszystko czego wymagać można, oto są powaby tego nowego dzieła, któremu śmiało, świetne powodzenie na długo wróżyć możemy. Dwukrotna już doświadczenie, okazało nam jak wiele powabu zawierają połączone w balecie śpiewy z tańcem, a wczorajsze przedstawienia nowy i mocniejszy niż kiedykolwiek dało tego dowód. Zadowolenie publiczności przez cały czas tańców weselnych, nie miało prawie granic i objawiało się w nieprzerwanych okrzykach i oklaskach. Po ukończeniu przywołano trzykroć pannę Gwozdecką, która główną rolę przedstawiła z powabem najzupełniejszéj naturalności, a w tańcu była tak ochoczą Wiśliczanką, że czuliśmy się przeniesionemi w strony Podgorza i Ojcowa. Przywołano także p. Morysa dwakroć, i pana Stefaniego. Po napoju miłosnym przywołano pana Germana.

— *Wiédeń* 5 *Prździernika.* —

J. C. M. Arcyxiężna Marya Ludwika wróciła do Parmy.

Przybył tu onegdaj goniec angielski przez Johannisberg. Panowie Albert Hamilton Grenthlad, i James Preston, odjechali do Alexandryi, xiężna Pückler Muskau wyjechała do Pesztu na przeciw swego małżonka.

Wiadomości z Konstantynopola donoszą, że wszyscy dyplomaci odbywają konferencye z ministrem spraw zagranicznych Reszid paszą, ale on szczególniéj skłania się do Anglii.

— *Dnia* 7 *Października* —

Podług doniesień z Konstantynopola 25 września, jenerał major v. Hess, i pułkownik Zichy Ferraris, w towarzystwie internuncyusza barona Stürmer odwiedzili w dniu 23 wielkiego wezyra Chozrew paszę, gdzie obecnym także był Reszid pasza. W dniu 25 było uroczyste posłuchanie u sultana, gdzie na złożone powinszowanie z powodu wstąpienia n tron młodego sultana, i zapewnienia przyj

cielskich uczuć ze strony J. C. M. Cesarza Austryi, sułtan odpowiedział w podobnymże duchu, i szczególnie wypytywał się hrabiego Zichy, o zdrowie xięcia Metternicha. Pan von Hess, i hrabia Zichy otrzymali order Niszan Iftidar, i po posłuchaniu, za pozwoleniem sułtana okazano im cały seraj. Muszir Hafiz pasza, ma zostać paszą Adryanopola, były minister spraw wewnętrznych Akif pasza, zostaje gubernatorem Nikodemii, Nuri Efendi posłem w Paryżu, a na jego miejsce jako radcy stanu w wydziale zagranicznym wstępuje teraźniejszy poseł w Wiedniu Rifaot Bey.

Rozwiązanie sprawy wschodniéj nie postąpiło ani na krok. Posłanie kapitana Anzelme do Alexandryi, zdaje się, że tylko utwierdziło Mehmeda Ali w stanie oporu, a z drugiéj strony nieczynność flot stojących przed Tenedos jest nie do wytłomaczenia. Wkrótce ta przystań nie będzie bezpieczną, a wtedy cóż te floty uczynią? Cofnąć się przed rozwiązaniem kwestyi byłoby to pod pewnym względem zrzekać się téj sprawy. Hafiz pasza który przybył tu w dniu 15 b. m. całą odpowiedzialność za przegranę pod Nisib zwala na Solimana paszę, który dowodził rezerwą i miał się dopuścić karogodnéj bezczynności. Dziś jeszcze ma się zgromadzić sąd wojenny w celu naradzenia się względem tego oskarżenia Hafiza paszy.

— Paryż 5 Października. —

Panowie: Passy, Villemain i Duchatel, zebrali się wczoraj u marszałka Soulta, dla naradzenia się, jak mówią, nad rozmaitemi kwestyami, które na następujących posiedzeniach mają być roztrząsane. Słychać, że konwersya rent dała powód do żywych rozpraw, i pan Passy oświadczył w końcu, że krok ten jest nieodbicie potrzebnym, i że on nie może pozostać w gabinecie, jeśli mu nie będzie dozwolonem przedłożyć izbom projekt redukcyi przez niego ułożony.

Wojska zebrane w obozie pod Fontainebleau, udały się już w pochód ku właściwym garnizonom.

Pan Dreux Breze, par Francyi, któremu słabość przeszkodziła osobiście złożyć uszanowanie don Carlosowi, napisał do niego i ofiarował mu swój zamek Breze przy Sejmur na czas pobytu jego we Francyi. Nie wiadomo czy Don Carlos przyjął tę ofiarę; ale w każdym razie bardzo wątpią, żeby rząd pozwolił mu obrć mieszkanie, tak blisko prowincyj zachodnich.

W dniu 5 b. m. odbyło się w Rouel gdzie królowa Hortensya spoczywa, żałobne nabożeństwo za jéj dusze. Wielu wiernych sług rodziny cesarskiéj, zebrało się na ten obchód.

Baron Bernadote, synowiec króla szwedzkiego i dowódca gwardyi narodowéj konnéj w Pau, został mianowany kawalerem orderu legii honorowéj.

Cour. fran. mówi względem instrukcyi udzielonych panu Pontois: Z otrzymanych przez nas wiadomości, okazuje się, że instrukcye udzielone panu Pontois, bardzo są korzystne Mehmedowi Ali. Francya żąda, aby do dziedzictwa Syryi i Egiptu, przyłączono Kandyę, ale tylko do śmierci paszy. Zdaje się, że w ostatnim czasie bardzo żywe noty krążyły między gabinetem angielskim i francuzkim. Zdaje się jednak obecnie, że Anglija zwolniła nieco z swojego oporu, i że zgoda jest bliską.

Król i rodzina królewska w dniu 10 b. m. udadzą się z Fontainebleau do St. Cloud, a z tamtąd późniéj do Trianon. W dniu 25 wieczorem Królestwo Ichmość przybyć mają do Tuilleries.

Komitet reformy wyborców, na którego czele stoi pan Odilon-Barrot, wydał obecnie swój program. Główne punkta są: Wolność wyboru ma być tak dalece rozciągniętą, żeby każdy okręg najmniéj miał 600 wyborców, a mianowicie każdy przysięgły, każdy sędzia pokoju, oficerowie gwardyi narodowéj, każdy członek rady municypalnéj i izby handlowéj i każdy wychowaniec szkoły politechnicznéj po dwuletniéj służbie ma być wyborcą. Izba deputowanych ma się składać z 500 członków. Każdy wyborca może być wybrany na deputowanego. Żaden prefekt, jeneralny poborca, urzędnik sądowy korony, nie ma mieć miejsca w izbie deputowanych. Liczba wyborców, która w roku 1838 wynosiła 202,603, przez te zasady wzrosłaby do 394,702. Drugi komitet podług zasad lewego końca, w którym prezyduje pan Lafitte, daléj jeszcze rozciąga prawo wyborcze, biorąc tylko za zasadę, że każdy posiadający kwalifikacyę na członka gwardyi narodowéj, przez to samo ma prawo być wyborcą. Ten komitet nie zdaje się jednak przyjmować za zasadę, że każdy wyborca może być zarazem wybranym na deputowanego.

Vice hrabia Almeria, *attache* przy tutejszem poselstwie hiszpańskiem, przybył z depeszami z Madrytu, jechał on przez Burgos i Vittoryę.

Mówiono przed kilku dniami o otworzeniu trzeciego komitetu reformy wyborców pod przewodnictwem panów Cormenin i Garnier Pagés, dziś *Nacional* oświadcza, iż komitet ten nie istnieje, i że dwaj wymienieni deputowani przyłączyli się do komitetu p. Lafitte.

Wczoraj odbył się ostatni przegląd w obozie pod Fontainebleau, po którego skończeniu, xiąże Nemours miał ujmującą przemowę do oficerów, w któréj objawił swoje najzupełniejsze zadowolenie z powodu okazanéj przez nich gorliwości. Wkrótce potém okazał się król, w towarzystwie królowéj, xięcia Montpensier, infanta don Francisko de Paula, tudzież licznego, świetnego orszaku. JKMość własnoręcznie rozdał 40 krzyży legii honorowéj, i raz jeszcze kazał całemu wojsku przedefilować, które wśród okrzyków: »Niech żyje król!« do obozu wróciło. Wieczorem był w zamku dla jenerałów i pułkowników dowódców całego tam zebranego wojska, obiad pożegnalny w zamku.

— *Londyn* 5 *Października.* —

Agra Journal z dnia 6 lipca zawiera jeszcze niektóre doniesienia o zmarłym niedawno Rundszit Singu, z których okazuje się, że dziedzictwo po nim, zapewnione jest synowi jego Kurruk Sing, przez nowy traktat z rządem angielskim, i że pretensye jego rywali, między któremi liczą się nawet obecni tam jenerałowie europejscy, usunięte przez to zostają. Śmierć Rundszit Singa, uważaną jest przez ten dziennik, jako wypadek korzystny dla jenerała Auckland, ponieważ otwiera prostą drogę dla armii angielskiéj, do Kabulu, przez kraj, który obfitując w żywność, przez to samo ułatwi mu pochód. Dochody Pendszabu nie bardzo są wysoko liczone, ale zmarły Maradsza miał zostawić ogromny prywatny majątek. Z natury skąpy, zbierał on przez długie lata skarby ściągane z wszelkich okręgów swego państwa, a wydatki jego uregulowane były z największą oszczędnością. Prywatny charakter Rundszit Singa przedstawiany jest jako niemoralny, a nawet występny. Przywykły zadość czynić każdéj swojéj chęci, nie znając w żądzach żadnego ograniczenia, i przytém nie ulegając innym więzom procz słabości, jakie nań ściągnęło jego rozwolnione życie, żył on tylko dla siebie samego. Imie jego przejdzie do potomności, jedynie przez jego wojownicze talenta; był on dobrym żołnierzem, bez trwogi, szybko rozpoznawał jakąbądź korzyść i zawsze był gotów do użycia wszelkich środków do dopięcia celu. Rada stanu w jego państwie, nie zatrudniała się delikatnemi kwestyami ekonomii politycznéj. Szczególną miał namiętność do koni, i fortele jakich używał dla przywłaszczenia sobie konia, który mu się bardzo podobał, niekiedy niegodnemi były władcy potężnego ludu.

Hrabia Neselrode w towarzystwie hrabiego Walentego Esterhazy odjechał z tąd w dniu 29 zeszłego miesiąca, wcelu przedsiewzięcia wycieczki w głąb Anglii.

Prywatny korespondent paryzki dziennika *Courier* zapewnia, że rząd francuzki aż do zupełnego przywrócenia spokojności i porządku na półwyspie, trzymać będzie w obserwacyi don Carlosa; wprawdzie ma on zupełną wolność zwiedzenia Bourges i jego okolic, ale wszystkie kroki jego uważane są pilnie przez ajentów francuzkich i nie podobna nawet pomyśleć o ucieczce. Dalej donoszą, że obecnie nie bez skutku układa się małżeństwo między xięciem Nemours z jedną xiężniczką niemiecką. W końcu donosi korespondent, że zamiar lorda Palmerston, zawarcia traktatu handlowego z Hiszpaniją, spełzł na niczem, ponieważ poseł hiszpański w Paryżu, hrabia Mirlaflores, gorliwie sprzyja interesowi Francyi, i posiada wielki wpływ u Espartera i najznakomitszych mężów w Madrycie.

— *Madryt* 28 *Września.* —

Na wczorajszém posiedzeniu, odczytane były dwa projekta komisyi przeznaczonej do zdania raportu względem przywilejów, która jak wiadomo, podzieloną jest na większość i mniejszość, Projekt większości, (którego główną treść podaliśmy już w jednym z poprzednich numerów) tak brzmi:

»I. Ugoda zawarta między xięciem Vittoryi i jenerałem porucznikiem don Rafael Maroto, zostaje zatwierdzoną. 2 Przywileje prowincyi baskijskich i Nawarry, co się tycze municypalnej i ekonomicznej administracyi, zostają także zatwierdzone, co się reszty tycze, administracya konstytucyjna która przed zawarciem w mowie będącéj ugody istniała w swéj mocy w stołecznych miastach prowincyi, rozciągnioną będzie na cały kraj. 3 Rząd po przesłuchaniu władz tych prowincyi, w jak najkrótszym ile to być może czasie, przedłoży kortezom projekt do prawa wcelu stanowczego pogodzenia przywilejów z konstytucyą państwa. 4 Obecnie zaś, rząd

stosownie do powyższych artykułów tymczasowo usunie wątpliwości i trudności jakieby się w wykonaniu tych artykułów przedstawić mogły i jak najśpieszniej złoży o tém raport kortezom.

Projekt mniejszości brzmi:

1. Przywileje prowincyi Baskijskich i Nawarry zostają zatwierdzone, o ile nie sprzeciwiają się politycznym prawom których używają mieszkańcy tych prowincyj, stosownie do konstytucyi 1837 wspólnie z resztą kraju. 2. Rząd skoro tylko poda się do tego sposobność, i po wysłuchaniu prowincyi baskijskich i Nawarry, zaprojektuje przywilejów, jakich wymaga własny interes prowincyi w związku ogólnym z interesem narodu i zarządem; usunie także mogące się tymczasem okazać pod względem formy i ducha powyższego postanowienia, trudności i wątpliwości, i o tém kortezom doniesie.

Eco del Comercio pochwala projekt większości i a *Correo nacional* broni projektu mniejszości i wzywa ministrów, aby tę okoliczność uczynili kwestyą gabinetową. Powszechnie mniemają, że kongres przyjmie projekt mniejszości.

Doniesienia Urzędowe.

Dnia 28 października 1839 r. o godzinie 9 z rana w domu pod L. 423 przy ulicy Sławkowskiéj, sprzedanemi zostaną przez publiczną licytacyą różne drobne sprzęty po ś. p. Bartłomieju Czechowskim pozostałe, również sprzedano będą srebra i zegar stołowy, za gotową srebrną *courant* monetę.

Kraków dnia 23 października 1839 r.

Marcin Strzelbicki. Notar. Publ.

Prawnie zajęte kosztowności jako to: pięć nitek pereł urleantek, cukierniczki, lichtarze, maszyny do kawy, solniczki, garnuszki, łyżeczki, łyżki, sitka, grabki, taca, szczypczyki, fermoarka, wszystko srebrne, tudzież pierścionki i zegarek złote będą dnia 29 października 1839 r. o godzinie 10 zrana w Sukiennicach M. Krakowa przez publiczną licytacyą sprzedane. O czém podpisany komornik zawiadomiając w miejscu i na termin chęć licytowania mających, w monetę *courant* zaopatrzonych zaprasza.

Kraków dnia 10 października 1839 r.

(2r) *Dziarkowski* Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.

7 bis 8000 Centner Kupfer zu verkaufen.

Die Oberungarische Waldbürgerschaft Schmöllnitzer Berg districto bringt hiemit zur Kenntniß, daß Sie ihr sämmtliches nächst Jähriges aus 7-8 Tausend Centner Kupfer bestehendes Erzeigniß zum Kauf anbietet, wozu Sie hiemit die verehrliche Handelswelt einladet. Das Kupfer kann im Spleißen, (so genannten Rosetten) oder in Platten, erstere entweder loco Georgi-Hütte nächst Iglo, oder Hütte zum Phoenix nächst Göllnitz in Oberungarn Zipser Gespanschaft, letztern aber bloß in der Hütte zum Phoenix übernommen, oder loco Wien, Pest, Triest, Lemberg oder jeden andern Orte der oesterreichischen Monarchie nach Uibereinkunft geliefert werden. Solide Käufer belieben sich über Pest Kaschau nach Iglo an Unterfertigten zu wenden, und man wird nicht unterlassen das verehrte Publicum von den geschehenen Verkäufen zur Vermeidung unnützer Nachfrage zeitweise zu berichten.

Iglo am 24ten September 1839.

Carl Nadler,

der Zeit Hütten-Verwalter.

Zmieniając swe przedsiewzięcie w roku b. Gazety Krakowskiéj ogłoszone, odnowiwszy teraz i jeszcze znacznie powiększywszy swój skład towarów modnych, bławatnych, płócien najlepszego gatunku, bielizny stołowej i t. p. polecam się Szanownéj Publiczności z usługą swoją, ofiarując towary swe za najumiarkowańszą cenę, rachując tylko po 5 od 100 zarobku, sprzedawać.

(2r) Izrael *Jakobsohn.*